

Podíl na věčném životě

Hoštálková 1. 11. 2020

Písně: 442, 399, 379, 355, 485

Čtení z Písma: ev. Lukáše 10, 25 - 37; Ezechiel 36, 23 - 28

Text kázání: ev. Lukáše 10, 36 - 37

Milí bratři a sestry,

cesta z Jeruzaléma do Jericha, na které se odehraje drama Ježíšova podobenství, vede opuštěnou, hornatou pustinou. Nejednou se na ní osamělému poutníku přihodilo něco zlého. Nebyla to jistě jediná cesta se svými nebezpečnými úseky a zákoutími, na které se mohl život člověka dostat do ohrožení, ale byla to cesta, kterou Ježíš i obyvatelé tehdejší palestinské krajiny dobře znali. Proto také Ježíš rozvine děj svého podobenství právě na ní.

Jeden příběh za všechny, z těch, které jsou důvěrně známé zase nám: Mladý muž jede na své motorce - „co to dá“. V každé otáčce mu to vyjde, ale v jedné z nich se náhle objeví v protisměru nákladní auto. Nemůže se mu nijak vyhnout, dojde k nárazu. Mladík leží těžce zraněn na silnici a potřebuje, aby se k němu co nejdříve dostala záchranná služba s lékařem. Do té doby však potřebuje, aby kolem něj byli lidé, kteří se mu budou snažit pomoci jak nejlépe umí, kteří na něj budou hovořit, aby jej co nejdéle udrželi při vědomí a pomáhali mu nést jeho těžkou situaci, kterou si způsobil svou hazardní jízdou.

Když se před námi objeví člověk v nouzi, když třeba náhle někdo leží přímo u našich nohou a naléhavě potřebuje naši pomoc, pak z nás nikdo nemůže sejmout odpovědnost, která se v nás ozve. Situace, ve které jsme se octli, si prostě pomoc žádá a volá po našem odpovědném jednání. Není možné se mu vyhnout. Ani tehdy ne, kdy se cítíme bezmocní a nemůžeme nic jiného než u takového člověka zůstat stát a dávat mu tím najevo, že s ním soucítíme a vyhlížíme další pomoc. Víme dobře: Před námi je člověk, který nás v této chvíli potřebuje!

Ježíš vypráví příběh o muži, který padl do rukou násilníků. Ti ho zbili tak, že zůstal bezvládně ležet na zemi. Byl zcela odkázán na pomoc jiných. Příběh začíná velmi neobvykle, nicméně je to příběh, kterému dobře rozumíme, protože se podobá nesčetným příběhům dnešním - ten člověk jednoduše naléhavě potřebuje pomoc jiných!

Vidíme přicházet kněze, Božího muže. Najednou přímo před sebou uvidí ležet zakrváceného muže. Je mu však jen krátkým nepříjemným vyrušením; téměř jej slyšíme jak si sám pro sebe říká: „*Jdu přece k bohoslužbě a tak si musím pospíšet!*“ Jak mohl kolem něj tak projít, aniž by se zastavil!? Co to je za člověka, kněze!? - Čte si v Bibli, dobře zná přikázání lásky: „**Miluj svého Boha, z celého svého srdce... a miluj svého bližního jako sám sebe**“, a přesto se vědomě vyhne očividné potřebě svého bratra. Svatá Písma jej nepřiměla k tomu, aby v trpícím před sebou rozpoznal svůj úkol. Je slepý a hluchý k nouzi chudých a jejich volání o pomoc. Teoreticky přesně věděl, o co jde, ale praktický dopad žádný! K čemu je pak ta teoretická znalost!?

Dnes je tento Ježíšův příběh určen nám. Je nám jasné jedno - nikdo nemůže Ježíši naslouchat bez toho aniž by si začal klást zásadní otázky: A kdo jsem vlastně já? Jak jedním když potkávám člověka v nouzi, která může mít tisíce různých podob? Neprošel jsem také mnohokrát kolem, aniž bych se zastavil, aniž bych jakkoli pomohl? Možná jsem k tomu našel dobrou výmluvu, ale omlouvá mě to?

Ale ještě k onomu zákoníkovi, který se dostal s Ježíšem do rozhovoru. Ten muž vůbec nepomyslel na nouzi vlastní. Jestliže je člověk schopen tak tvrdě, chladně a nevšímavě projít kolem potřebného bližního nevypovídá to nakonec o absenci lásky a porozumění v lidském nitru? Zákoník chtěl s Ježíšem jen nezávazně diskutovat o „věčném životě“. Nejspíš se vůbec neptal po skutečné pomoci pro sebe sama, a ani nechtěl, aby se tento rozhovor dostal do tak osobní roviny. Navíc se zde říká, že zákoník Ježíše „**zkoušel**“! Chtěl Ježíše zahrnout do úzkých, jako si to již tolikrát přáli Ježíšovi oponenti. Avšak na takové popichování, nic neznamenantující a nikam nevedoucí rozhovory Ježíš nepřistupuje. Na druhé straně se však zákoník Ježíše po „věčném životě“ přece jen ptá. Je to důležitá otázka a Ježíš tohoto člověka vezme vážně. Ať je to jakkoli, tato otázka si odpověď zaslouží.

Ale na tuto otázku: „**Co mám dělat, abych měl podíl na věčném životě?**“ si zákoník musí dát odpověď sám. A Bible tu nemůže ukázat na žádné větší přikázání než k příkazu lásky. „**Miluj Pána, svého Boha, z celého svého srdce... a miluj svého bližního jako sám sebe!**“ Kdo takto jedná, ten bude „život věčný“ mít! Jak se ale tento muž ještě stále houževnatě brání proti jednoduché poslušnosti! Dál se ptá: „**A kdo je můj bližní?**“ Dietrich Bonhoeffer jednou pověděl, že do této otázky je nastrčen (že v ní vězí) sám ďábel! Protože do té doby, dokud se budu neustále ptát po tom, kdo je vlastně můj bližní a kdy v mém životě přichází na řadu, do té doby jsem ještě na útěku před činem; do té doby mu ještě nechci a nejsem ochoten pomoci.

Ježíš musí zákoníkovi odříznout poslední ústupovou cestu. Dělá to tím, že mu vypráví příběh o člověku, který padl do rukou lupičům. Kolem projde kněz, bezohledně se nechá unášet vidinou vyšších zájmů. Kolem projde ale také ten druhý - chrámový služebník, levíta. Čteme: „**uviděl ho**“. On je ale zodpovědný za všechny věci i přísluhování v chrámě; bude též brát do rukou věci svaté. Jeho odpovědnost je veliká, jak by se teď mohl znečistit krví zraněného. Pouze ten jeden, Samařan, „**když ho uviděl, byl pohnut soucitem**“, nemohl jinak, nemohl projít kolem bez povšimnutí. Udělal vše pro to, aby tento zbitý a těžce zraněný, odkázaný na pomoc jiných, zůstal na živu.

A Ježíš se náhle zeptá: „**Kdo z těch tří, myslíš, byl bližním tomu, který upadl mezi lupiče?**“ Zákoníkova odpověď je jasná, před touto otázkou se již uhnout nedá: „**Ten, který mu prokázal milosrdenství.**“ Na to Ježíš poví: „**Jdi a jednej také tak.**“

Tento muž je volán k činu. Spolu s ním stojíme právě tak před Ježíšem také my! Možná i my vypadáme všelijak pyšně a sebejistě; a přece zároveň jsme možná také plni nepokoje, chudí a hladoví po lásce. Ježíšovo srdce je zde vždy pro chudé, nuzné, trpící - navenek i uvnitř. Na něm si uvědomujeme svou vlastní nouzi. Na jeho láskou plápolajícím srdci vůči nám poznáváme, jak jsme my vůči druhým odměření a chladní, jak se ostatních zřikáme, když cítíme, že stojí v cestě našim plánům, a jde vlastně jen o to jak se jim „**vyhnout**“. Stavíme hranice, naše pomoc se odehrává jen v malém okruhu naší rodiny, blízkých nebo přátel.

Při takovém smýšlení a orientaci našeho života náhle před Ježíšem stojíme jako ti, kteří jsou především potřební a odkázáni na jeho pomoc. S kamenným srdcem se

přece žít nedá. Pak bychom opravdu byli vzdáleni Boží lásce a jeho království. Pak by pro nás byl „**věčný život**“ pouhým teoretickým pojmem. Protože Bibli ještě docela dobře známe, byli bychom schopni o něm přemýšlet, možná se i přít, ale neměli bychom na něm „**podíl**“. Ale právě o tento „**podíl**“ zákoníkovi jde: „**Co mám dělat, abych měl podíl na věčném životě.**“

Jestliže si tuto vlastní nouzi uvědomujeme, prosme Ježíše o pomoc. On se u nás zastaví, naleje do našich ran „**oleje a vína**“, stane se nám pravým milosrdným Samařanem. „**Dám vám nové srdce a do nitra vám vložím nového ducha..., učiním, že se budete řídit mými nařízeními, zachovávat moje řády a jednat podle nich**“ (Ez 36,26-27).

To je to důležité, k čemu musí dojít, abychom se těm, kteří v tomto světě touží po pomoci, stávali bližními. Darované „**nové srdce a nový duch**“ vypůsobí a projeví se v našem životě v laskavém slově, ale i konkrétním ryzím jednání - v činu. Jak hluboká by byla naše nouze, kdybychom byli jen křesťany teoretiky, kdyby nám bylo vše teoreticky jasné, ale nedostávalo by se nám síly ke konkrétnímu činu!

Toto podobenství nesmíme ani na chvíli oddělit od Ježíše, který je vypráví. On je v tomto dění tím nejdůležitějším. On je také naší jedinou a dokonalou pomocí. Je to On, který si potřebuje nejdříve najít cestu k našemu srdci. A ještě více: má si v našem srdci udělat svůj příbytek. Má se nejprve stát naším skutečným Pánem. Abychom se pak mohli my naplno stavět do jeho služby a stávat se bližním bližními. Pomáhá jen Jeho láska a obdarovávat druhé můžeme jen jako ti, kteří byli obdarováni Jím. Právě při jeho největším přikázání lásky platí Ježíšovo: „**Beze mne nemůžete učinit nic.**“

Všem tedy platí Ježíšův příkaz: „**Miluj Pána, svého Boha, z celého svého srdce... a miluj svého bližního jako sám sebe!**“ a pak: „**Jdi a jednej...**“ Jestliže takto jednáme, zakoušíme blízkost našeho Pána i plnost jeho vedení a požehnání. Budeme také dobře vyzbrojeni k úkolům, které máme dělat a stavění do vztahů, které máme svou láskou a milosrdenstvím - dle příkladu našeho Pána - budovat.

Amen.